

adamomagazin

I. évfolyam 1. szám • 2014-2015. TÉL

Az öröklét ígérete,
avagy SIN SI HUANG-TI
birodalma

Föld! Föld! Vagy valami
más?

Fejezetek a NASA titkos
történetéből

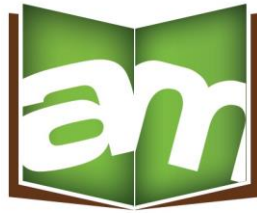
Halhatatlan? Hallatlan!

Magyar e-könyvpiac:
felfelé a lejtőn

Holdkór

adamomagazin

adamomagazin

ADAMO MAGAZIN

Válogatás Lukács Attila írásaiból

adamomagazin

Kiadó: ADAMO BOOKS KFT.

<http://adamobooks.com>

Felelős kiadó: ADAMO BOOKS KFT. Ügyvezetője

Főszerkesztő: Pavuk Péter

Borítókészítő: Janka Tamara

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.

Budapest, 2014

Tartalom

AZ ÖRÖKLÉT ÍGÉRETE, AVAGY CSIN SI HUANG-TI BIRODALMA.....	4
FÖLD! FÖLD! VAGY VALAMI MÁSZ.....	6
FEJEZETEK A NASA TITKOS TÖRTÉNETÉBŐL	7
HALHATLAN? HALLATLAN !	9
MAGYAR E-KÖNYVPIAC: FELFELÉ A LEJTŐN.....	10
HOLDKÓR	11

AZ ÖRÖKLÉT ÍGÉRETE, AVAGY CSIN SI HUANG-TI BIRODALMA

(2013.április 10.)

Ő egyesítette Kínát. A leghatalmasabb és legsikeresebb uralkodó volt Csin, azaz a mai Kína földjén. Már fiatalon trónra ült és vaskézzel irányította birodalmát. Ha nem is ő kezdte építtetni, de tovább erősítette a Nagy Falat, és parancsára megépítették az első császári mauzóleumot, Kína első igazán látványos piramisát. Arra is szánt figyelmet, hogy egységesítse az írásjeleket. (Azelőtt a kard szónak állítólag 19 különféle írásmódja létezett és az uralkodó véget kívánt vetni ennek a nyelvtani káosznak.)

Korában rettegett és könyörtelen uralkodó volt. Ellenfelei megpróbálták megölni, de minden ellene szőtt merénylet meghíusult. Az öröklétre vágyott, és bizonyos értelemben meg is kapta. Élete és halála egyaránt legendába illő.

Cseng király és főminisztere

Csin Si Huang-ti, a Csin dinasztia alapítója Kr..e. 260-ban született. A nagy kínai történetíró, Sze-ma Csien szerint eredetileg Csengnek hívták, de mivel az ellenséges Csao államban látta meg a napvilágot, ahol apját, Csuang-hsziang királyt túszként tartották fogva, hogy ezzel biztosítsák a két állam közötti fegyverszünetet, felvette a Csao klánnevet is, így lett Csao Cseng. Ősei állítólag Kanszából származtak.

Sze-ma Csien feljegyzései szerint az ifjú uralkodó valójában nem Csuang-hsziang fia volt, hanem Lü Pu-vejé. Érvéleése szerint Lü Pu-vej Csao Csi-t, a táncoslányt már azelőtt teherbe ejtette, mielőtt bemutatta a királynak. Egyes kutatók azonban nem fogadják el tényként ezt az állítást. És van okuk kételkedni. Lü Pu-vej krónikái szerint ugyanis a fiatalasszony Kr.e. 259-ben Hantan városában, Csao-hszian király (Huj Ven király fia és Vu király öccse) 48. életének első hónapjában szülte meg a fiút. Ha ez igaz lenne, az igen rossz fényt vetett volna az uralkodóra és persze voltak is, akik ezt tényként

fogadták el. A kételkedő kutatók azonban rámutatnak, hogy Lü Pu-vej évkönyveinek adatai szerint Csao Csi terhességének egy teljes évig kellett volna tartania, ami a tudomány mai állása szerint képtelenség. A történetíró Huang-tit "lejárató" megállapításai talán annak köszönhetőek, hogy a császár uralkodása idején a vele szembeszegülő írástudókat élve elásatta és a "haszontalannak", vagyis birodalmi szempontból értéktelennek tartott műveket elégettette. Nem árt tisztázni azt sem, hogy a Lü-Pu-vejről szóló információk zöme három forrásból származik: Sze-ma Csientől, Liu Hsziangtól és a Suojuanból, a magyarul leginkább "Történetek kertjé"-nek fordítható szöveggyűjteményből. Mindhárom említett forrás a Han dinasztia korából származik és mivel a Csin birodalmat az utána következő Han birodalom írástudói nem igazán kedvelték, ajánlatos a közölt információkat némi fenntartással kezelni. Még akkor is, ha tudjuk, hogy például Sze-ma Csien valóban az egyik legkiválóbb történetíró volt.

Mivel az előtte uralkodó Csou-dinasztia idején a függetlenné vált államok uralkodói felvették a "vang", azaz király titulust, ő is a maga kormányozta állam, Csin királya lett azt követően, hogy apja mindössze három évnyi uralkodást követően meghalt. Cseng királyként kezdte uralkodását Kr.e. 246-ban, tehát mindössze 13 évesen. A gyermek korára tekintettel a kormányzás feladatát valójában Csin főminisztere, Lü Pu-vej látta el. Szükség is volt egy tapasztalt kormányzóra, hiszen Csin állam háborúban állt a másik hat állammal - ez volt a Hadakozó Fejedelemségek kora Kína történelmében.

Ahogy korosodott az uralkodó, Lü Pu-vejben egyre nőtt a félelem, hogy felfogja fedni az anyjával folytatott viszonyt. Ezért úgy döntött, eltávolodik az asszonytól és keres egy "helyettest" sajátmaga pótlására. Sze-ma Csien szerint meg is találta a megfelelő embert Lao Aj (Lao Tu) személyében. A férfi leborotválta szakállát és eunuchnak mutatta magát. Ám Csao Csi olyan jól elvult az "eunuch-kal", hogy a kapcsolatból két gyermek is született. A férfiből igazi nemesember lett, aki fürdött a jólétben és Lao Aj őrgófként kezdték tisztelni.

FÖLD! FÖLD! VAGY VALAMI MÁS?

Fantáziakép a Kepler-22b-ről

A Naprendszeren kívüli bolygók, az ún. exobolygók kutatása a 2000-es évek második felében minőségileg és mennyiségileg is új szakaszba lépett. A 90-es években már felfedezték az ún. barna törpéket, azaz a Jupiterhez hasonló gázóriásokat,

amelyek ugyan nagy tömegűek voltak, de nem eléggé nagy sűrűségűek és hőmérsékletűek, hogy belobbanjanak, azaz csillagokká váljanak. Szenzációszámba ment például a Gliese 229B nevű barna törpe lefényképezése (!) és látszott, már csak idő kérdése, hogy rábukkanjunk kisebb, akár Földszerű planétákra is...

Az életgyanús Kepler-22b

Az exobolygókra vadászó Kepler űrteleszkóp működésének harmadik napján, 2009. május 12-én észlelte a Kepler-22 nevű csillag gyanús fényesség-csökkenését. A tőlünk mintegy 620 fényévre keringő, a Napunkéhoz hasonló színképosztályú, de annál kisebb és alacsonyabb hőmérsékletű gázgömb korongja előtt tehát minden valószínűség előtt elhaladt egy bolygó. 2010-ben észlelték a feltételezett bolygó harmadik elvonulását a csillag korongja előtt. A Spitzer űrteleszkóp és más földi megfigyelések is alátámasztották a tranzit okozta fényesség-csökkenést és 2011 decemberében hivatalosan is megerősítették a Kepler-22b létezését. Az újonnan felfedezett planéta keringési periódusát 290 napban, pályahajlását pedig 90 fokban határozták meg. De mennyire "életgyanús" ez a bolygó?

A Kepler-22b korábban felfedezett bolygótársaihoz hasonlóan elnyúlt, ún. elliptikus pályán kering központi csillaga körül. A kutatók arra az eredményre jutottak, hogy pályájának fél nagytengelye belenyúlik közeli csillaga lakhatósági zónájába. A problémát az okozza, hogy ha a bolygó erősen elnyúlt

FEJEZETEK A NASA TITKOS TÖRTÉNETÉBŐL

Az összeesküvés-elméletek hívei pontosan tudják, hogy az Egyesült Államok és Európa történelmének számos olyan eseménye volt, amely nem úgy és nem azért következett be, ahogyan és amiért hivatalos változatban olvashattuk. Az amerikai űrkutatás és űrhajózás legfontosabb intézményének, a NASA-nak a története is tartalmaz furcsa epizódokat...

Parsons, a különös sorsú rakétatudós

John Whiteside Parsons 1914. október 2-án született Los Angelesben. Parsons gyermekkorában nem volt könnyű, ennek ellenére érdeklődése felnőttkorában a tudomány, főleg a vegyészet és a rakétatechnika felé fordult. Bár nem végzett egyetemet, érdeklődési területének köszönhetően a 30-as években már kutatók és tudósok közé csöppent és idővel egyenrangú szakemberként kezelték az ifjú zsenit. Jó véleménnyel volt róla Kármán Tódor is. Parsons lett a Sugárhajtású Laboratórium (Jet Propulsion Laboratory, JPL) társalapítója. Az ő ötlete volt, hogy a hajtóanyag oxidálószerként kálium-perklorátot használjanak. A Németországból Amerikába átvitt tudós, Werner Von Braun „az amerikai rakétatechnika igaza atyjá”-nak nevezte.

Parsons

Az már kevésbé ismert, hogy Parsons drogfüggő volt és nem melleleg a híres-hírhedt okkultista, Alaister Crowley bizalmasa. A sátánista rakétatudós a kaliforniai Agape Páholy vezetőjeként is tevékenykedett, amely az Ordo Templi Orientis, azaz a Keleti Templomos Lovagrend része volt. A Crowley által Angliából irányított los angelesi Agape Páholy sokat köszönhetett a karizmatikus és sikeres fiatalembernek, hiszen egy róla írott könyv szerint

szinte összes fizetését a páholy támogatására fordította. Parsons 1935-ben vette el Helen Northrupot. A rakétatudós egy idő után két nővel is együtt élt: Helennel és féltestvérével, Sara Northruppal. A férfi kapcsolatot létesített Sarával is, ami súrlódáshoz vezetett Helennel. A feleség végül azzal a Wilfred Smith-szel távozott, akinek a helyére ültette Crowley az Agape Páholyban. A második világháború után Parsons okkultista ténykedése felkeltette egy akkor még alig ismert fiatalember érdeklődését. A fiatalember Lafayette Ron Hubbard volt, aki később a szcientológia alapítójaként vált ismertté. A szcientológusok hivatalos magyarázata szerint – ami vagy igaz vagy csak kitaláció – a haditengerészeti hírszerzés küldte az ifjú Hubbardot Parsons házába, hogy felszámolja a rakétatudós okkultista szexhálózatát. Crowley nem bízott Hubbardon – nem is titkolta, hogy nem sokra tarja a kezdő sci-fi író. És lőn: Hubbard Floridába távozott Parsons barátnőjével és pénzével...

A rakétatudós feje felett közben gyűltek a fellegek. Titkos dokumentumokat szivárogtatott ki akkori munkáltatójától, a Hughes Aircrafttól az izraeli kormánynak. Nem sok hiányzott hozzá, hogy hazaárulás vádjával börtönbe juttassák... 1952-ben így is bekövetkezett a tragédia: egy laboratóriumi kísérlete robbanással végződött. Parsons csak órákkal élte túl a kísérletet. A sors kegyetlen iróniája, hogy nem sokkal halála után édesanyja is meghalt. Bár a zseni halálának van hivatalos magyarázata, egyesek éppolyan rejtélyesnek tartják, mint életét.

Rejtélyek Gus Grissom körül

A NASA Gemini programjának ötödik emberes küldetésére 1965-ben került sor. Walter Schirra parancsnok irányítása mellett a Gemini VI-A úrrandevút hajtott végre „testvérúrhajójával”, a Gemini-7-tel. A Szovjetunió korábban már végrehajtott páros űrrepüléseket Vosztok űrhajókkal, de ezek a rádiókapcsolat ellenére is csak kilométerekre tudták egymást megközelíteni. A Gemini VI-A és a Gemini-7 esetében a távolságot 30 cm-re tudták csökkenteni – éppen csak a dokkolás nem volt megoldható technikai hiányosságok miatt. A sikeres és ígéretes emberes program okán a tartalékszemélyzet két tagjának, Virgil Grissomnak és John W. Youngnak jó esélye volt részt venni a további űrprogramokban. Sőt: Grissom a NASA holdprogramjának egyik legesélyesebb szereplőjévé vált. Csak a dolgok éppen úgy alakultak – vagy úgy alakították egyesek – hogy Grissom sohasem juthatott el a Holdra.

Pedig Amerika 1967 februárjában már embereket akart küldeni égi kísérőnk felszínére. 1967. január 27-én azonban tragédia történt: a

HALHATLAN? HALLATLAN !

Az állatvilág egyre több képviselőjéről derül ki, hogy a Teremtő nem akármilyen eséllyel ajándékozta meg őket: ha kicselezik a ragadozókat, nem esnek áldozatul az embernek és a betegségeknek, akár örökké is élhetnek. De csak nekik adatott meg a biológiai öröklét esélye?

Halált cselező laposférgek és medúzák

A laposférgekről az embernek nem sok kellemes dolog jut eszébe. A tudósok már kevésbé finnyások és kíváncsian fordulnak feléjük. Nottinghami kutatók megvizsgáltak kétféle laposférget: az egyik ivaros, a másik ivartalanul szaporodik. A megdöbbenő az volt, hogy a vizsgált állatok remekül regenerálódtak: gond nélkül növesztettek új izomzatot, bőrt, beleket és agyat (!) is. Jó, jó, az ő agyuk persze sokkal primitívebb a miénknél... Szóval a laposférgek és az ő csodás őssejtjeik egyszerűen elkerülik az öregedést és vígan osztódnak tovább. A Teremtő ezeknek a pici lényeknek adott egy nem is oly csekély lépéselőnyt. Bezzeg a többi élőlény nem ilyen szerencsés, gondolhatnánk. Nos, úgy néz ki, ezek a bizonyos laposférgek nincsenek egyedül ezzel a „versenyelőnyel”.

Az egyik medúzafaj már valóságos tudományos celebbé avanszált az elmúlt években. A *Turritopsis nutricula* bámulatos sejtmutatványára még a New York Times is felfigyelt. A kis medúzát vizsgáló japán kutatóról és eredményeiről szóló írás olyan terjedelmes lett, mint egy kisregény. De mitől is olyan izgalmas ez a mindössze 4,5 milliméteresre növő állatocska? Attól, hogy képes arra, amire az állatok többsége és az ember nem: egyszerűen visszafiataltja a testét! Nem, nem az éppen aktuális fitness gyakorlatokkal meg Norbi Update-tel, hanem egy ügyesen kódolt sejtmódosító programmal. Nézzük röviden és közérthetően miről is van szó. Népszerű hidraállatunk életét peteként kezdi, amit nagy valószínűséggel egy hím medúza termékenyít meg a tengerben.

MAGYAR E-KÖNYVPIAC: FELFELÉ A LEJTŐN

(2013. december 25.)

Magyarországon az elmúlt néhány évben lassan, de biztosan növekedésnek indult az elektronikus könyvek piaca. A kezdeti néhány százzal hármezer fölé emelkedett a legálisan letölthető címek száma, miközben az olvasókészülékek penetrációja (elterjedtsége) is kezdett jelentőssé válni. Amikor a HVG elsőként közölt becslést a hazai piac méretéről, még durván 50 körül saccolta a fizetett letöltések számát - az Adamo Books webáruház eladásai ugyanakkor már 2010 áprilisában meghaladták a százat. Mindez jól mutatja, mennyire nehéz pontos adatokat szerezni. 2010 és 2012 között a magyar piac újabb és újabb szereplőkkel bővült: elindult például a Digitalbooks.hu, az E-könyv Magyarország webáruháza, a Multimediamplaza.hu és még jónéhány kisebb-nagyobb szereplő. Érthető módon továbbra is nagyon kevés értékesítési adat látott napvilágot a hazai sajtóban, de azért előbb-utóbb kiderült, milyen műfajok és mely szerzők váltak a hazai felhasználók kedvenceivé. A három fős alapítógárdával elindult Publio kiadó például Havas Henrik könyveinek digitális változataival ért el sikereket: a szerzőnek van például két címe, amelyek együttesen több mint száz fizetett letöltést produkáltak 2013 elején. Az Adamo Books webáruház kínálatában szereplő szakkönyv, a Szobafestés házilag pedig alighanem elsőként érte el a száz fizetett letöltést valamennyi hazai digitális szakkönyv közül. Nem árt megjegyezni, hogy például Csehországban 2011-ben még nem tudtak a piaci szereplők olyan címről, amely elérte volna a 200 fizetett letöltést. Vagyis a magyar piaci adatok - bár messze elmaradnak a nyugatiaktól - átlagosnak nevezhetők Kelet-Európában. A Nyugattól való elmaradásnak több oka van. Először is a magyar könyvkiadók döntő többsége jelentős késéssel és nagyon kicsi kínálattal jelent meg a piacon. Sőt: a legsikeresebb kommersz könyvek kiadói még mindig csak készülődnek a piacra lépéssel. A bizalmatlanság és az illegális másolatoktól való félelem egyaránt szerepet játszik a kivárásban, pedig az idő sürget. A felhasználók könnyen fordulnak az illegálisan terjesztett tartalmakhoz, ha nem találnak jó árban, jó minőségben és kellő mennyiségben legális kínálatot. A legjelentősebb kiadók közül az Ulpius lépett leginkább előre ebben a tekintetben, hiszen már több mint 100 címmel van jelen a piacon és az e-könyves sikerlisták éllovasa. A hazai e-könyves toplistákat böngészve kiderül, mely műfajok a legsikeresebbek. A Shopline eladási listáin igen jól szerepelnek a párkapcsolati, erotikus és romantikus témájú e-könyvek..

HOLDKÓR

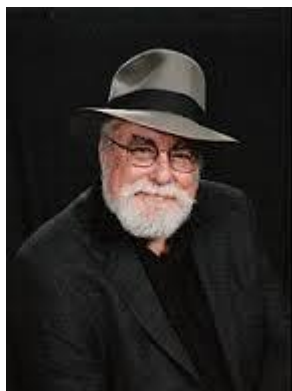
MEGHÖKKENTŐ FELFEDEZÉSEK ÉS ELMÉLETEK A HOLDRÓL

(2013. június 5.)

Ha az ember kezébe vesz egy tudományos könyvet, az az érzése támad, hogy már mindent tudunk égi kísérőnkről. Ám ha elkezdünk kicsit mélyebbre ásni, kiderül, hogy akadnak még jócskán kérdőjelek vele kapcsolatban. A kérdőjelek pedig meghökkentő elméleteket provokálnak ki...

Jim Marrs a Holdról

A jelenleg hivatalosnak tekinthető elmélet szerint a Hold a Földből szakadt ki, amikor bolygónkat még a Naprendszer keletkezését követő időkben egy Mars nagyságú bolygócsíra, az ún. Theia találta el. Az ütközés következtében a Földből kiszakadt anyag először gyűrűvé állt össze, majd gömb alakú bolygótest lett belőle. Megszületett a Hold. A tudósok szerint ez úgy 4,5

Jim Mars

milliárd évvel ezelőtt történt. Ekkor alakult ki például a Nyugalom tengere elnevezésű lávával feltöltött medence is, amelynek délin részén lépett a felszínre Neil Armstrong űrhajós 1969. július 21-én 3 óra 56 perckor. Azt tudjuk, hogy jó néhány elmélet született a Holdra szállás valótlanágáról, de mi maradjunk a Holdnak, mint égitestnek a titkainál. Az amerikai Jim Marrs, aki többek között a *Titkos uralom* című, összeesküvés-elméleteket (is) tárgyaló könyvet jegyzi, maga is foglalkozott a Holddal kapcsolatos rejtélyekkel. A *Ki parkolt le a Holdunkkal?* című esszéjében felveti, hogy a Hold talán sokkal idősebb, mint a Föld vagy a Nap. A Holdon, amelynek legalább három elkülönült közetrétege van, a tudományos logikával ellentétben

nehezebb kőzetek a felszínen találhatóak. Marrs idézi Earl Ubell szakírót: "A holdi Rosetta-kő továbbra is rejtély. A Hold bonyolultabb, mint arra bárki is számított. Nem egyszerűen egy térben is időben megrekedt billiárdgolyó, ahogy sok tudós hitte. Kevés alapvető kérdésre született válasz, az Apollo-kőzetek és felvételek pedig sok új rejtélyt produkáltak, néhányuk egészen lélegzetelállító." A lélegzetelállító rejtélyek közé sorolja a szerző a Hold korát, de azt a jólismert tényt is, hogy bár a Föld és kísérőjének összetétele igen hasonló, vannak meglepő eltérések.